

23.10.2017

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

stv@eduskunta.fi

Asia: HE 134/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Työttömyysvakuutusrahaston lausunto

Työttömyysvakuutusrahastolta on pyydetty kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Työttömyysvakuutusrahasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa.

Esityksen keskeiset tavoitteet

Keskeisenä tavoitteena on vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa yksinkertaistamalla työ- ja palvelussuhteisiin liittyviä tietoja koskevia ilmoittamismenettelyjä ja -velvoitteita. Tavoitteena on hyödyntää digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia tietojen välityksessä ja näin ollen samalla tehostaa myös viranomaisten keskinäistä tietojenvaihtoa. Tietojen reaaliaikaisuudella tavoitellaan myös harmaan talouden torjuntaedellytysten paranemista.

Uudistuksen myötä tulotietoja ilmoitetaan pääsääntöisesti viiden päivän kuluessa palkanmaksusta keskitettyyn tulorekisteriin yhden kerran ja yhdellä ilmoituksella. Tietoja välitetään kaikkien tulorekisterin tietoja käyttävien tahojen tarpeisiin.

Työttömyysvakuutusrahaston kommentit ja perustelut

Työttömyysvakuutusrahasto katsoo, että keskitetyn tulorekisterin käyttöönotto on kannatettavaa ja toimiessaan tehokkaasti se tulee tehostamaan työnantajan lakisääteisten velvoitteiden hoitamista eri viranomaisissa. Lisäksi tulorekisterin avulla voidaan vähentää työnantajien sekä eri viranomaisten hallinnollista taakkaa. Samalla myös harmaan talouden torjuntaedellytykset paranevat.

Tietosisältö

Tulorekisterin tietosisältö määräytyy tiedon käyttäjiä koskevissa erityislaeissa säädettyjen ilmoittamisvelvollisuutta ja tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten pohjalta. Tulotietojärjestelmään kerättävä tietosisältö kattaa laajalajaisesti palkka- ja etuustietoja erilaisten toimijoiden käyttötarkoituksia varten.

Työttömyysvakuutusrahasto

Postiosoite: PL 191, 00121 Helsinki • Katuosoite: Kansakoulukuja 1, 00100 Helsinki • Puh.: 09 6803 7380 • Fax: 09 6803 7358
Sähköposti: etunimi.sukunimi@tvr.fi • www.tvr.fi • Y-tunnus: 1098099-7

23.10.2017

Työttömyysvakuutusrahaston näkemyksen mukaan hankkeen onnistumisen kannalta keskeistä on riittävän selkeän ja yksinkertaisen ohjeistuksen laatiminen ilmoitusvelvollisille tulorekisteriin talletettavien tietojen toimittamisesta. Selkeä ja riittävä ohjeistus sekä ilmoituksen tekemisen helppous ovat tärkeässä asemassa, jotta tulorekisterin keskeinen tavoite ilmoittajan hallinnollisen taakan keventämisestä toteutuu. Tärkeää on myös edistää mahdollisuuksia ilmoittaa tietoja suoraan palkanmaksujärjestelmästä. Tulorekisterin käyttöönotto ei saisi pysyvästi lisätä tiedon käyttäjien neuvontavelvollisuutta tai muita mahdollisia tulorekisterin käyttöönotosta aiheutuvia tehtäviä. Tulorekisterin käyttöönottoon liittyvään tiedotukseen ja neuvontaan on varattava riittävät resurssit.

Tietojen luovuttaminen tulorekisteristä

Tulorekisteriyksikkö välittäisi tulorekisterin tietoja niiden saantiin oikeutetuille tiedon käyttäjille kunkin käyttäjän lakiin perustuvien tiedonsaantioikeuksien mukaisesti. Tiedon käyttäjien tiedonsaantioikeudet määräytyisivät puolestaan vastaisuudessakin samojen erityislakien perusteella, joihin tietoja käyttävien viranomaisten ja muiden tahojen tiedonsaantioikeus nykyisinkin perustuu. Tiedon käyttäjällä olisi oikeus saada tulorekisteristä ne tiedot, jotka sillä on oikeus saada työnantajalta tai muulta maksajalta, samoin kuin ne tulorekisterin tiedot, jotka tiedon käyttäjällä on oikeus saada toiselta viranomaiselta tai muulta tiedon käyttäjältä.

Työttömyysvakuutusrahaston näkökulmasta edellä mainittu tietojen luovutusta koskeva menettely on tarkoituksenmukainen ja välttämätön, jotta tulorekisterin käyttötarkoitus toteutuu ja tiedon hyödyntäjien toimintaedellytykset turvataan. Työttömyysvakuutusrahasto toteaa, että tietojenluovutusta koskeva menettely tosiasiallisesti laajentaa Työttömyysvakuutusrahaston saamia tietoja nykytilaan verrattuna, koska tiedot toimitetaan sillä tavalla eriteltynä, kuin suorituksen maksaja ne on tulorekisteriin ilmoittanut, vaikka Työttömyysvakuutusrahastolle pääsääntöisesti riittäisikin pelkkä kokonaispalkkasummatieto.

Laajempi ja siis yksityiskohtaisempi tietosisältö saattaa vähentää Työttömyysvakuutusrahaston tekemiä selvityspyyntöjä joissakin tapauksissa, mikä toisaalta olisi omiaan vähentämään hallinnollista taakkaa. Laajempi tietosisältö tulee ottaa huomioon Työttömyysvakuutusrahaston omassa rekisterinpidossa ja tietojen käsittelytoimissa.

Hallinnolliset seuraamukset

Tulorekisteriin ilmoitettavilla tiedoilla ehdotetaan korvattavaksi useita palkan ja etuuden maksusta annettavia ilmoituksia. Tiedot olisi ilmoitettava tulorekisteriin aiemmin kuin nykyiset erilliset ilmoitukset tulee antaa, minkä vuoksi nykyisiin ilmoittamisvelvollisuuksiin liittyvien laiminlyöntien seuraamusmaksuja koskevia säännöksiä ei sellaisenaan voida soveltaa tulorekisteritietojen ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönneihin. Nykyisin palkka- ja etuustietoja koskevien ilmoittamisvelvollisuuksien laiminlyönneistä määräävät seuraamusmaksuja eläkelaitokset ja Verohallinto, joka määrää erillisiä seuraamusmaksuja suorituksen maksajan ilmoittamisvelvollisuuden sekä tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin perusteella. Seuraamusmaksujärjestelmää muutettaisiin si-

23.10.2017

ten että ilmoituksen myöhästymisen perusteella määrättäisiin vain yksi seuraamus, myöhästymismaksu, josta säädettäisiin tulorekisterilaissa.

Työttömyysvakuutusrahasto ei määrää hallinnollista seuraamusta ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä. Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset eivät siten suoraan vaikuta Työttömyysvakuutusrahastoon ja lakiin työttömyysetuuk-sien rahoituksesta. Yhtenäisellä hallinnollisten seuraamusten järjestelmällä on kuitenkin välillisiä hyödyllisiä vaikutuksia myös Työttömyysvakuutusrahastolle.

Helsingissä, 23. päivänä lokakuuta 2017

Työttömyysvakuutusrahasto

Janne Metsämäki
toimitusjohtaja

Aki Villman
lakimies

